

frtot, a megyei bizottság (gyűjtés) 181 frt 50 krt és gr. Csáky főispán 20 frtot adományozott. 1874—5. telén Szuper Károly igazgató hirdeti itt a nemzeti műveltséget. 1876. nov. havában Balogh György nyeri el a várost. Közben az történt, hogy 1871-ben mozgalom indult meg egy új színház felépítése érdekében. Eleinte 100 frtos részvények utján remélték a szükséges 40.000 frt tőkét összegyűjteni. De ez nem sikerült és az ügy a részvétlenség folytán elaludt, míg az 1880. márc. 16-iki megyei közgyűlésen újra szóba nem került. Sorsjátékot rendeztek. Ez mindössze 15.000 frtot jövedelmezett. A hiányzó összeget a megye szavazta meg az összesített alapok kamatjövödelmeiből. Az építés Vojtha Adolf pápai műépítész tervei alapján 1882. júl. 1-én indult meg, de a fölmerült nehézségek következtében csak úgy volt befejezhető, hogy a megye még 10.000 frtot szavazott meg. A színházépítés összköltsége tehát 45.000 frtra emelkedett. 1883. húsvétján Tóth Béla volt a színigazgató. Ekkor már nagyban épült az új színház, amely a Városház-téren emelkedik, görög stílusban tartott, nemes egyszerűségében impozáns épület. A nézőtér földsínt 8 páholy, 63 támlás- és zártsték, 100 személyre állóhely, az emeleten szintén 8 páholy és 25 erkélyszék, s a karzaton 3 sor ülőhely mögött 150 személyt befogadó állóhely van a közönség befogadására. A zenekar mélyített. Az elég tágas színpad 7 méter széles, újabb szerkezetű. Légszesz híjján — a megnyitás idejében — olajjal világították a nézőteret, a színpadot és a mellék-helyiségeket pedig petrolummal. A színpadi gépezeteket Galló György készítette, a díszleteket pedig Lehmann Mór festette. Az új színház megnyitása 1883. nov. 19-én volt. Igazgató Bogyó Alajos. A megnyitáson színre került Dombay Ede prológusa, amit Eszéki Emma szavalt el, utána Dobsa Lajos »V. László«-jából az esküjelenetet adták elő; ezt követte: »A miniszterelnök bálja« c. I felvonásos vj. és a »Piros bugyelláris« c. népsz. első felvonása. A következő évben ismét Bogyó Alajos az itt működő igazgató, majd 1886. nov. havában Bács Károly vonult be nagy tártársulatával. Újabbban itt járt igazgatók: 1908-ban 3 hónapig Szabó Ferenc, ő kapja meg a várost 1912-ben is. Ekkor kedvelt

tagok: Fátyol Hédi, Szabóné Hervai Erzs, Honti Elma, Fábrián Margit, Sebestyén Rózsi, Havasi Szidi, Czákó Gyula, Timár Béla, Radnai János, Lebeda Géza, Szatmári Sándor, Radványi Dezső, Baghi Gyula. 1916. szept. 30-án Szabados László a színigazgató. A következő évben is ő kapta meg a játsszási engedélyt.

Nyolcadik Henrik. (Lásd: Henrik VIII.)

Nyota Inyoka, hindu táncművésznő, 1926. máj. 5-én mutatkozott be nálunk a Renaissance Színházban.

Nyugat leánya. Opera 3 felvonásban. Szövegét Belasco drámájából Civinini Guelfo és Zangarini Carlo írták. Magyarra Várady Sándor fordította. Zen. szerzette Puccini Giacomo. Színre került a budapesti M. Kir. Operaházban, 1912. febr. 29-én. A címszerepet Szamosi Elza énekelte. Már megjelenésével is hódított s játékával teljes illuziót keltett. Méltó partnere volt Környei Béla Johnson szerepében. A harmadik főszerepet vendégénekes, Borghese Viglione énekelte. Nagykaliberű művészt ismertünk meg benne. Kertész, Venczell, Rózsa S. Lajos voltak a többi szereplők. A rendezés Alszeghy Kálmán érdeme volt. A dalművet Kerner István karnagy tanította be és vezényelte a legrejtettebb szépségek tökéletes érvényre juttatásával.

Nyugdíj. Ha a színész 30 évig működött pályáján, a befizetett százalék szerint nyugdíjat élvez. Báró Wesselényi Miklós már 1794-ben létesített egy »penzió-kasszá«-t, amely azonban halálával megszűnt. A nyugdíj életbeléptetésének kérdését utána Szákfy József vidéki színész pendítette meg 1835-ben, olyképen, hogy a vidéki igazgatók évenként 3 előadást tartottak volna a nyugdíj javára. Indítványa azonban nem valósult meg. Jancsó Pál úttörő színész elhalálása alkalmával az »Erdélyi Híradó« a nyugdíjkérdéssel kapcsolatban ezeket írja: »Az ősz bajnok halála több gondolatot költ fel bennünk: hogy a magyar színész sorsa meg mily szomorító, miszerint kegyurak segédelméből kell öreg korában élnie; hogy